

پرنشبه — ۱۵ تموز ۱۹۲۶

جلد : ۶

اوچنچي سنه — نومرو ۶۵

ملی محسوسه

اداره خانه :
باب عالی چاده سقده
اقدام یوردی
اتصالنده کی بناده
دايرة مخصوصه

صاحب و مدیری
محمد مسیح

آپونه شراڈلی
سنه لکی ۲۵۰
آلتی آیلغی ۱۲۵
فوق العاده نسخہ لک
ایچون ۵۰۰ و ۳۰۰
غروشدن
مجموعه من هیئت تنجہ
طبعی تدبیر ایدلمین
آثار اعاده ایدلمن

هر آیک برنجی داوره بشهی کونلری میبقار، علمی، ادبی، اقتصادی، فنی رسمی مجموعه دور

قرون قدیمه تاریخی :

آئنده کنبلیک تریبیسی

- ۱ -

وقارلی هولرده بيله چوجوق یالین آباق وایچ ایسهلرندن معرا اولارق دیشاری چیقار ، مکتبه کیدوب کلیردی . کبار عالمهلر چوجوقلری مکتبه کوتوروب کتیرمک واولنله نظایرات ایتمک اوزره برطایم اسپرل استخدام ایدرلرکی که (پداغوق) اسمنی آلان یواسیر ؛ چوجوغه نظارت ایتمک وظیفه سبله مکلف وایجاب ایدرسه چوجوگک اطاعتنی تأمین ایچین اوکا قارشنی دایاق آتمق حقیقه بيله مالک ایدی . چوجوقلر مکتبه غایت اوصولو اطورورلر و معلملر اولنرک یارامازلق یامامالرینه دقت ایدرلرکی . کیتاره معلمی اولا چوجوقلرک اوکنده بسیط برطایم نشیدهلر ترم ایدر و بونلری چوجوقلره تکرار ایتدیرر ، بالاخره ده اولنله بونشیدهلرک معنایلی آکلاتیر و بونلری وجوده کتیرن کیمسه لری طایبیردی . اکثر یاچو . چوقلره اوکره تیان بوشر قیلرک ائی آلهلر حقتنه کی مدحیه لرله اولنله ابلاغ ایدلمک ایسته تن مناجاتلر (Hymnen) ، بویوک آدملره عائد ضروب امثال و قدماک فوق العاده وقایع ایله حکیمانانه سوز . لری تشکیل ایدیورودی . (کیتاریست) لرک چوجوقلره ایلمک اول اوکره توب اولنله تخی ایتدیر بکلی شریقلردن بری شویله باشلیورودی : « باللاس ! حرب آوازه لری احداث ایدن ، شهرلر محو ایدن قورقوج معبوده اسمی تعظیم ایدرم . ای بویوک زه وسک دشمنلری محو ایدن قیزی ! سنی ذکر ایدر ، سندن استمداد ایدرم . ای ک وحشی سباعی بيله ضبط ایدن الهی واک اصیل قیز ! »

کیتاریست) زنده کی تدریسات نهایت بولنجه چوجوقلر یاییش ، تربیه بدنییه مکتبلرینه کیدورلرکی . تربیه بدنییه مکتبلر . ینک مقداری ده بک جوقدی . بونلرک اکثریسی حکومتک عمومه کشاده بولتان مؤسسه لریدی . چوجوقلر بوراده تحصیللرینه بدنک تربیه سینه خادم برطایم او بونلره ، تمرینلره باشلیورلرکی . اکثر یا ایکی غروب حالنده آریلرلر و برلرلی معین بر نقطه دن داها بری یه چک بیلیمک ایچون قوت مسابقه لری یابارلرکی . طوب او بونلرینه قارشیه بویوک بررغب موجودی .

اسکی آئنه اولرنده جوی اولان تربیه نک ال بارز وصفی بو تربیه نک مرث و خشین بر ماهیتی حائر اولماسیدی . چوجوقلر صوفرا ده ییچ بر صورتله او بونلرندن اولیمک ال اوزاتامازلرکی . باق ، طاووق ، قوش و ساره کی حیوانلرک ائی بیک اولنر ایچین ممنوع ایدی . صوفرا ده چوجوق غایت اوصولو اطورور و آیاقلری بر برینک اوزرینه قومامغه دقت ایدردی . بیک بیرکن یالکیز ایکی بارمغیه اتی واککی طوتق الک زیاده رعایت ایدلمسی لازم کین معاشرت قاعده لرندن صایلیورودی . چوجوقلر سوقاقده غایت سسسمز و اوصولو اولارق دائما اوکلرینه باقق واللری مانتولرینک آلتنده ساقلامق صورتیه هولاشیرلرکی . اولنر ایچین چارشییه کیتلمک بک عیب و قطعی صورتده ممنوع ایدی . بویوکله قارشنی بر حرمت و ضی آلمق واولر سوز سوبلرکن صوصوب دیکله مک چوجوگک اهالنه مساعدده ایدیلرین اخلاقی وظیفه سنی تشکیل ایدیورودی . صویا ؛ آئنه اولرنده زمان زمان کندیسنه مراجعت اولتان بر تربیه واسطه سی قیمته مالک بولونیورودی . کنبج آئنه لینک تربیه سی یدی یاشنه قادار والدنه سنه عائدی . کبار عالمهلر زنده استفاده ایدیلن دادیلر چوجوقلرک یاتوب قالمعلریه نظارت ایدروداها کوچوک یاشده بولتانلرینه دینیلر و ماصالیر سوبلرلرکی . (ازوب) چوجوقلره الک جوق سوبلنن ماصالیر دندی . بونلر ایچنده « قتیله برقاره ایله برکوسبتک واردی طرزنده باشلایانلرینه د کترله تصادف واونورودی . دادیلر بالخاصه چوجوقلره بویوکلری زمان فصل جنکاورلک او بونلری اوینا بچقلری و فصل ظفر شرفلری قازاناجقلری ده تلقین ایدرلرکی . یدی یاشنی اکال ایدن چوجوقلر ایچین آرتق موسیقی مکتبه و ستاد بولره دوام چاغی باشلامش اولورودی . چوجوق صبح ایرکندن بریارچه اکله قهوه آلتیسی یابدقن . صوکرا سکونله آقداشلریله برابر موسیقی مکتبه کیتاره جالان معلملرک زنده سوق ایدیلیردی . قیشک الک شستلی زمانلرده

بىنم كوكلوم

كىمىسى دىيورگە : « كوكلم كەلك ! »
كىمىسى « بىنكى قارالار ! » دىيور .
باقالم بو شاعر نە سويلەپكە ،
قارتم ! كوكلومى بىرە بىكا سو !

كوكلم ... بىنم كوكلم .. اوپر رودكارلار :
سوكسىز دىيورگە افقەندە سىر .
بعضى كون سىسندە بر اتم واردر ،
بولندە بىراقاز نىشەدن اثر .

بعضاً بر چىلغىن سونجىلە قوشار ،
آلاچى كوزلە سوزەر جىغى .
كوكلومكەر ساعە باشقە خالى وار
بعضاً چوق بوموشاقى ، بعضاً قاس قى ! ...

مىزانە نىسرىت

تربىيە بىنمە مەكتىپلىرىنە كىتمەرك (سولون) ك غىرىتلىكە بوتون
وطنداشلەرە كىشادە قىنان زىمنازلەرە ياخوددە مقدس زىتون
آغاجلىرىنك كولىكلەر سىرپىدىكى (آقادەميا) يە دوام ايدىرلدى .
« ماقس دونىككەر » دن

مىترجى

رىئاد شىمس الدىن

« (۷ : ۱۰) نى مىسغەندە ايكىنچى سولون سىزىغى سىرلەندەكى
(دىيورگەندە مەخسوس) بىرە (وباشنى كىندىنە مەخسوس) اولەجقدىر .
تصحيح وعرض اعتذار اولونور .

سەكەك ، سەكەرتەك كى بىسپ بر طاقم تىرىلەردن سوكرى
خىزلى قوشىمىق ، آتلاق كى حركەتلەك اجراسىمە سەكەك
بو بولاشدە بر طرفىندە قوللەك قولتەنسى تامين ايچىن خلاطە
طىرمانق كى بر طاقم حركەتلەر عاندە مامارسەلر يالدىر يالدىرى .
قوشىمىق ، سىجىراق ، كوله شەك ، دىسك آتق كى حركەتلەر
يانتەدە يوزمەيدە پەك بويوك بر قىمت عطف اولونىوردى . تربىيە
بىنمە مەكتىپىدە چوققۇلەك اوسلو دورمالرىنە سوكە درجە
اعتنا ايدىلىكە ايدى . داياق بوواددە استعمال اولونىوردى .
تەلىم و مامارسەلەك اجراسىندىن سوكرى چوققۇلەر بومەكتىپە اولكە
يەككى يىرلر و آتسەمە دوغرو (Palästra) ايكىنچى دفعە
زىيارت اولونور ، بونى مەتباق كوفىن باقىدەن سوكرىدە آقشام
يەككى يىنبايدى . بايراملەردە ، مقدس كۈنلەردە چوققۇلەك تربىيە
بىنمە و موسىقى مەكتىپىدە اولارنىڭ كىرىشە ھەرسە و اوبىنلرىنە
كۈستەرك ايچىن مەسابقەلر تەرتىپ اولونوردى . اولنر بووادە
بايراشلەرە اشتراك ايدىر والەيلر سويلەردى .

چوققۇلەرىنە داھا مەكمل بر تەحصىل و يە بىلەكە وضىيەندە
بولونان عاھلەر اولنرى بومەكتىپەلەن باشقە (غرامم) خوجالىرى
زىندەندە كۈندۈرلردى . قەدىم آتە جماعتكە مەكتوب برحقوقە
مەكك اولدىن كۈندۈنەرى آتە اجتامى جىانتەدە موقە و وضىيت
صاحبى اولاجق ھە وطنداشك اوقومق اوكرەنمى ضرورى
ايدى .

غرامم خوجالىرى چوققۇلەلەنبا اوكرەتەر و حرفلى بازارق
اولنرىدە بو حرفلىرى قوپە ايتەكە دعوت ايدىر . آز برمدت
سوكرى غرامم خوجالىرى زىندەكى بو تەدرىسات ، چوققۇلەرى
قەدىم مىتلىرى ، بويوك اشعارى و باخسە (اومىروس) ك
شەرقلىرى اوقۇمەجق بر درجە چوققۇلەرى سىرپىلە ئىمەلر
و يىر و آرتق بوسويە بويكەلەن كىنچ آتەلەدە مەتباق قەدىم
قىمتدار مىتلىرى استىساخ ايدىرەك بالوسىلە عصرلەك يادكارى
اولان بو اثرلەك نىسخەلەرىنك تەدبىنە خەمت ايدىرى .

كىنچ آتەلەك موسىقى مەكتىپىدەكى تەلىم و تربىيەسى اون
سكز ياشنە قادار دوام ايدىيوردى . كىنچ آتەلە ايچىن آرتق
بو ياش ايلە برلەكەدە مەھتاق دورى خەتەمە ايرەش و شەبابت
چاغى حول ايتىش اولوردى . او آرتق كىندىسى آتە دىلقانلىرى
صنغە (ephēb) مەنسوب عىايدىر و بونىكە افتخار ايدىرى .
اون سكز ياشنە كىرن دىلقانلىر آرتق (Palästra) ،